BILAGA M1.8 SAMRÅDSMÖTE SYDVATTEN

MAXIMA
Projekt tillstånd
Tillståndshandling
Miljöbalken

2025-05-28 Slutversion

Samråd med Sydvatten om projekt MAXIMA

Datum:	2025-01-09
Tid:	09:00-10:00
Plats:	Hjälmaregatan 3 och digitalt (Zoom)

Närvarande

Namn		Roll
Sydvatten		
Patrik Wickman		Utredningsingenjör
Lars Balkfors		Utredningschef
VA SYD		
Lena Hellberg		Projektledare Tillstånd MAXIMA
Petra Mani		Bitr. projektledare Tillstånd MAXIMA
Elisabeth Werner		Juridiskt ombud (Delphi). Ansvarig för tillståndsansökan MAXIMA
Stefan Milotti		Projektledare Avloppstunnel Söder och Norr MAXIMA
Anna Palm	Digitalt	Funktionsansvarig Funktion Fastighet MAXIMA
John Sjöström	Digitalt	Ansvarig samråd, Tillstånd MAXIMA
Rebecka Strohl	Digitalt, Protokollförare	Handläggare samråd, Tillstånd MAXIMA

Det som anges i protokollet är information som framkom på möte utöver det som framgår av powerpointpresentationen (bilaga 1). Även under mötet ställda frågor och lämnade svar redovisas i protokollet.

1 Välkomna

Lena Hellberg hälsar alla välkomna och presenterar förutsättningar för mötet

- Syfte med möte är avgränsningssamråd och att VA SYD ska få återkoppling på program MAXIMA
- Protokoll och presentation kommer att delges Sydvatten
- Genomgång agenda
- Presentation av mötesdeltagare (se deltagarlista)

2 Inledning och presentation av avloppsreningssystemet MAXIMA

2.1 MAXIMA – ett nytt system för rening av vårt avloppsvatten

Lena Hellberg presenterar

VA SYD är en av Sveriges största VA-organisationer med verksamhet som pågår dygnet runt.

MAXIMA är ett stort regionalt infraprojekt för att säkra avloppsvattenhanteringen för framtiden. Flera system är i stort behov av ombyggnad och utökning.

- Kommunerna Burlöv, Malmö, Lomma och Lund går ihop och satsar på en regional avloppsvattenslösning.
- Utbyggnaden av avloppsreningsverket omfattar en kapacitetsökning från dagens anslutning om cirka 360 000 personer till cirka 690 000 personer som motsvarar en kapacitet på cirka 820 00 personekvivalenter (pe).
- MAXIMA är ett system som består av olika anläggningsdelar. Ansökan omfattar om- och utbyggnad av Sjölunda avloppsreningsverk, nya utloppsledningar i Öresund, ny pumpstation i Sjölunda, Avloppstunnel Söder under Malmö och Avloppstunnel Norr från Lund till Malmö.
- Avloppstunnel Norr passerar Staffanstorps kommun, som inte är medlem i VA SYD.
- Överföringsledningar från Borgeby avloppsreningsverk ingår inte i tillståndsansökan men är en del av MAXIMA.

Fråga från Sydvatten: **Kopplas Staffanstorp på systemet?**

VA SYD svarar: Nej, men en schakt kommer ligga i Hjärup i Staffanstorps kommun. Avloppsvattnet från Hjärup går redan idag till Sjölunda och kommer att fortsätta ledas dit med MAXIMA.

2.2 Samhällsnyttor

Lena Hellberg presenterar projektets nyttor

- MAXIMA är proaktivt. Regionens befolkningstillväxt och klimatförändringar behöver hanteras för att samhället ska kunna fungera.

- Regional samordning minskar belastningen på mindre vattendrag, genom att lokala avloppsreningsverk kan stängas och förbättrad reningsteknik på Sjölunda avloppsreningsverk.
- Strävar efter att återvinna energi och ta tillvara resurser i det som kallas cirkulär ekonomi, t.ex. genom att ta tillvara metangas och slam till biogas och jordbruk.
- Kompetens samlas på ett ställe och det krävs mindre investeringar över tid med färre reningsverk.
- Ett robust system skapas med en ökad driftsäkerhet som kan hantera framtida störningar, kriser och klimatförändringar i regionen under lång tid framåt.

2.3 Preliminär tidplan

Lena Hellberg presenterar

- Beslut om genomförande togs av VA SYDs medlemskommuner i juni 2024.
- VA SYD planerar skicka in ansökan till mark- och miljödomstolen försommaren 2025 och räknar med att det tar ca 2 år att få tillstånd.
- Det är mest tidskritiskt att bygga ut Sjölunda avloppsreningsverk.
- Byggnation av Sjölunda avloppsreningsverk sker under pågående drift, därav en beräknad anläggningstid på upp till ca åtta år.
- Bygga avloppstunnlarna och schakt sker under samma tidsperiod och tar ca 4 -5 år.

2.4 Omfattning Tillståndsansökan

Lena Hellberg redogör för tillståndsansökans omfattning

VA SYD har utrett olika lokaliseringar för anläggningsdelarna.

- Avloppsreningsverket byggs om på befintlig plats inom ett industriområde, långt från närmsta bostäder och med tillgång till befintlig infrastruktur.
- Utloppsledningarna läggs 4 km ut i Öresund, dagens ledningar ligger 2 km ut. Läget längre ut är valt med hänsyn till god omsättning på vattnet och strömmarna.
- Avloppstunnlarna har jämförts med ledning. Tunnel ger mindre störningar för boende, trafik och andra funktioner i samhället. Avloppstunnel norr följer järnvägen delar av sträckan. Läget på tunnlarna är anpassade efter befintliga pumpstationer och ledningsnät.

3 Planerad verksamhet

Elisabeth Werner presenterar

VA SYD avser att söka tillstånd enligt flera kapitel i miljöbalken.

- Miljöfarlig verksamhet (9 kap MB):
  - För avloppsreningsverket
- Vattenverksamhet (11 kap MB):
  - Avloppstunnlarna är inte tillståndspliktiga i sig men eftersom de kräver bortledning av grundvatten behöver tillstånd för vattenverksamhet sökas. De nya utloppsledningarna i Öresund omfattas också av tillstånd för vattenverksamhet.

- Tillstånd och dispenser enligt 7 kap. MB och artskydd:
    - Det kan behöva sökas dispens för påverkan på arter vid avloppsreningsverket och vissa schakt, frågan utreds.
- Följdverksamheter (16 kap MB):
    - Inkluderar verksamheter som inte är tillståndspliktiga i sig men som man är beroende av för att den planerade verksamheten ska komma till stånd eller uppfylla ändamålet med den planerade verksamheten, t.ex. transporter och där man har hydraulisk påverkan på ledningsnätet såsom vissa bräddpunkter.

3.1 Avgränsningar

Elisabeth Werner presenterar

- Det finns krav på avgränsningssamråd i Miljöbalken. Vilket innebär att man samråder om vad som behöver beaktas i miljökonsekvensbeskrivningen och kan samla in synpunkter från parter som kan vara berörda av verksamheten.
- Samrådskretsen är anpassad efter påverkansområden för buller, vibrationer och grundvatten. Vad som varit den styrande faktorn har varierat för olika platser.

4 Avloppsreningssystemet

4.1 Avloppstunnel Söder

Stefan Milotti presenterar

- Vattnets väg går från schakt S15 Turbinen till schakt S01 Sjölunda pumpstation med självfall.
- Huvudtunneln är cirka 5 meter i diameter.
- Tunneln följer en del av det gamla tryckavloppsnätet För att anslutningen till nätet ska vara så kort som möjligt.
- I byggskedet drivs avloppstunneln från schakt S01 Sjölunda pumpstation till schakt S15 Turbinen och massorna plockas upp vid schakt S01 Sjölunda pumpstation.
- Två mindre mikrotunnlar anläggs, en från Värnhemstorget och en från Spillepengen. Schakt S17 Rosendal och schakt S20 Borrgatan är startschakt för mikrotunnlarna. Byggmetoderna för detta utreds.
- Avloppstunnel anläggs ca 25-30 meter under markytan, i samma kalkbergslager som Citytunneln anlades i.

4.2 Avloppstunnel Norr

Stefan Milotti presenterar

- Avloppsvattnet rinner med självfall från schakt S37 Källby till S01 Sjölunda pumpstation där både Avloppstunnel Norr och Avloppstunnel Söder ansluter.
- Avloppstunnel anläggs ca 25-30 m under markytan.
- Avloppstunnels diameter är ca 3 meter.
- 4 schakt med arbetsområden och anslutningar till befintligt ledningsnät.

4.3 Schakt

Stefan Milotti presenterar

- Schakten används för att driva tunneln, nödutrymning, mottagning av massor och anslutning av befintligt ledningsnät.
- Först byggs stödväggarna, sen grävs det ut jord och berg inom stödväggarna. Därefter gjuts bottenplattan. Sen byggs innerväggarna och då uppnås den vattentäta konstruktionen. Först då kan avloppstunneln anslutas till schaktet.
- Vid tunnelborrningen får schakten funktion som utrymningsväg.

4.4 Tunneldrivning

Stefan Milotti presenterar

- En TBM-maskin av typen EPB (Earth Pressure Balance) kommer användas.
- Det förutsätts att huvudtunneln kommer att drivas med EPB-TBM med segmentlining. Antagandet bygger på erfarenheter från Citytunnel-projektet i Malmö och tunnelprojekt i Köpenhamn med liknande markförhållanden.
- Berget mals sönder och förtillverkade betongsegment placeras av maskinen bakom drivningsfronten, cirka 2 meter åt gången och bildar en tät ring. Skruvtransportör och transportband matar massor bakåt mot S01 Sjölunda pumpstation för Avloppstunnel Söder. För Avloppstunnel Norr sker utlastning vid S32 Alnarp alternativt S34 Södra Hjärup.
- Mikrotunnlarna är mindre och anläggs med en annan metod där 3 meter långa betongrör trycks framåt med hjälp av domkrafter i ett startschakt och skapar en tät betongtunnel. Även drivningen av mikrotunnlarna förutsätts ske med EPB-TBM.

5 Aktuella schakt med arbetsområden

VA SYD frågar om Sydvatten är intresserade av några specifika schakt. Om Sydvattens infrastruktur påverkas bör det vara vid Schakt.

Sydvatten: Sydvatten har en drickvattenledning som passerar söder om Källby med vatten från Bolmenverket och Ringsjöverket. Ledningen går vidare till Malmö. Ledningen är en betongkonstruktion som är byggd för ett drygt halvsekel sedan och är vibrationskänslig. Sydvatten är framförallt oroade över vibrationerna som kan uppstå vid tunneldrivning. Avloppstunnel Norr kommer att passera under Sydvattens ledning. Även om den passerar 25 meter under är det viktigt att Sydvattens ledning inte påverkas. Detta behöver kontrolleras och utredas.

Fråga från VA SYD: **Hur långt under marken ligger ledningen?**

Sydvatten svarar: Från cirka 1,2 meter under markytan med botten av ledningen på cirka 3 meters djup.

Fråga från VA SYD: **Finns ledningen på ledningskollen eller är den sekretessbelagd?**

Sydvatten svarar: Ledningen finns på ledningskollen om man tecknar ett sekretessavtal. Sydvatten brukar få in ärenden via ledningskollen.

Fråga från VA SYD: **Passerar ledningen avloppstunneln på ett eller flera ställen?**

Sydvatten svarar: Ett ställe. Ledningen korsar tunneln en bit ut på åkern söder om Källby, mellan Höje å och väg 108.

Fråga från Sydvatten: **Anslutningsledningar kan vara relevant att diskutera med Sydvatten framöver, även om det inte är med i ansökan.**

VA SYD svarar: Eventuella anslutningsledningar hanteras i separat process.

Fråga från Sydvatten: **Även transporter kan orsaka vibrationspåverkan på betongledningen.**

VA SYD svarar: Påverkan från transporter kommer inte vara aktuellt här. Tunnelborrmassor går till S32.

Fråga från Sydvatten: **Visst kommer VASYD att göra vibrationsutredningar och ta fram kontrollprogram för vibrationer?**

VA SYD svarar: Ja, men vi behöver utreda och bestämma vilka objekt som ska omfattas av vibrationsmätningar. VA SYD kommer att skicka ut en enkät till fastighetsägare och vibrationskänsliga verksamheter och anläggningar. Underlaget kommer sen följa med i projektet. VA SYD kan skicka ut enkäten till Sydvatten.

Fråga från Delphi (VA SYDs juridiska ombud): **Är aktuell dricksvattenledning en betongkonstruktion?**

Sydvatten svarar: Ja. Betongkonstruktionen är vibrationskänslig. Generellt finns risk för skador på grund av vibrationer vilket kan ge stora skador och konsekvenser, t.ex. läckage av trycksatt ledning.

6 Förväntad miljöpåverkan

Sydvatten: Det är andra instanser inom Sydvatten som hanterar miljöpåverkan. Vi behöver inte diskutera frågan här. Dock kan en grundvattenpåverkan innebära risk för vattenledningen genom sättningar.

VA SYD svarar: Det kommer ske en grundvattensänkning vid schakt. Det bedöms i nuläget inte vara risk för sättningar i jord och på åkermark. För S37 finns det en industribyggnad vid S37 som kan beröras. Det kommer mer information om grundvattenpåverkan i tillståndsansökan.

Sydvatten kommenterar: Känner ingen stor oro för frågan.

7 Övriga frågor

VA SYD informerar:

- Stefan Milotti är kontaktperson för tunnlar i byggskedet.
- Tidshorisont för att tunneln passerar Sydvattens tunnel är cirka 2030-2031.
- Vibrationspåverkan förväntas under cirka en veckas tid enligt erfarenhet från Citytunneln.

Lena Hellberg avslutar och tackar för mötet.

8 Bilagor

Bilaga 1. Presentation vid samrådsmöte